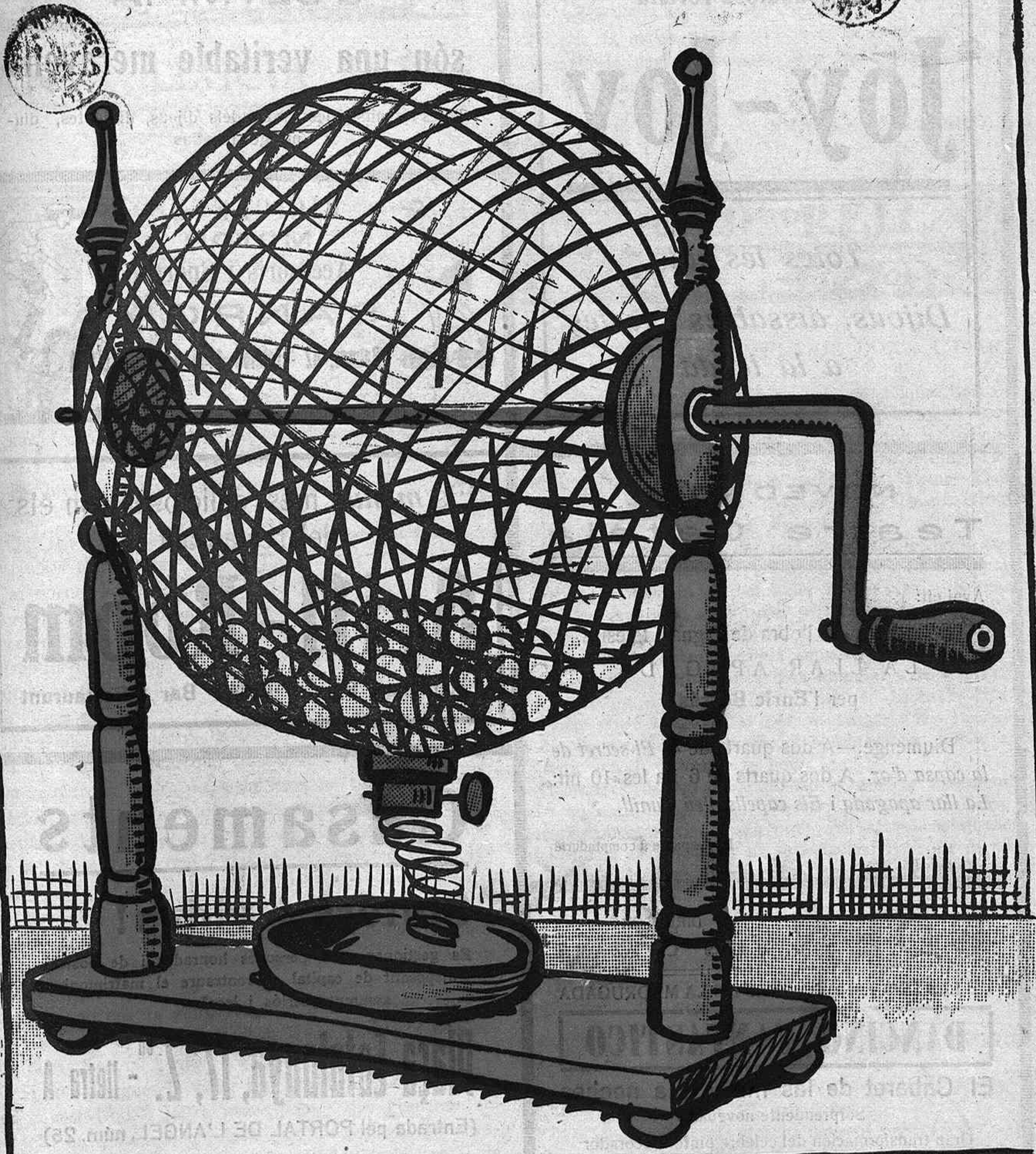

Barcelona 17 de desembre de 1926

L'Esquella de la Torratxa

ANY XLIX - Núm. 2478 :-: 15 cts. :-: Atrassats 30

Bola va!

Teatre Còmic

L'èxit dels èxits
La grandiosa revista

Joy-Joy

Totes les nits
Dijous, dissabtes i festes
a la tarda

NOVEDADES Teatre Català

Avui nit:

ESTRENA de l'obra de l'Ignasi Iglesias
LA LLAR APAGADA
per l'Enric Borrás

Diumenge. — A dos quarts de 4: *El secret de la capsa d'or*. A dos quarts de 6 i a les 10 nit: *La llar apagada* i *Els capells d'en Cunill*.

Es despatxa a comptaduria

EDEN DIRECTOR:
LUIS CORZANA

DE LAS SEIS TARDE A TRES DE LA MADRUGADA

DANCING FANTASTICO

El Cabaret de las mil y una noches
Sorprendente novedad

Gran transformación del célebre pintor decorador
Don JOSE SAÑES

OLYMPIA

CIRC EQUESTRE

Els 30 cavalls comedians

d'OLYMPIA

són una veritable meravella

Totes les nits, i les tardes dels dijous, dissabtes, diu-
menges i festius

BICICLETES
MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

Els *menús* més deliciosos són els
del restaurant

Grill-Room

Escudillers, 8 :-: Café - Bar - Restaurant

Casaments

Solters i vidus!

Es gestionen amb persones honrades i de posició,
disposant de capital al contraure el matrimoni
assumpte seriós i legal

Plaça Catalunya, 17, 2.^{on} - lletra A

(Entrada pel PORTAL DE L'ANGEL, núm. 25)

De 11 a 1 i de 5 a 8

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

SANTA LLUCIA I ELS CEGUETS

Ha passat Santa Llúcia; ha passat la Verge cega i compassiva, una de les imatges més delicades i suaus del santuari; han començat els pessebres, i tot ens porta cap a les indigestions provocades pel dolç torró i el xampany sec... No hi ha més remei. Hem de celebrar la naixença del noi grasso i ros, fill de la Verge Maria i de Sant Josep. Hem de celebrar-la encara que siguem pecadors i pagans. Per això la festa, a mesura que han passat els anys, ha anat paganitzant-se, i l'Església ha deixat fer.

Què tenen que veure les neules, les sagrades neules, les pastissoses neules amb Betlem? Què té que veure el torró xixonenc, l'amable pasta de massapà i el dur torró d'Agramunt amb el bateig del *niño Jesús*? Res, no té que veure res. Nosaltres celebrem la festa del Nadal, per tenir motiu de fer una festa més en les nostres prosaiques tasques quotidianes i per poder agafar-la si és que l'agafem. Veus ací.

Però abans del torró, ha passat Santa Llúcia, com ja hem dit. Santa Llúcia que sembla que fins ara sols ha estat la patrona de les noies del ram de l'agulla. Això no està bé. Santa Llúcia té d'ésser la patrona de tots els peninsulars, de tots els que no hi veiem o no volem veure que tot va en orris, que tenim la vista curta o volem fer veure que la tenim curta per a no veure les coses que passen per aquests mons de Déu.

En mig dels ceguets, el guenyo és l'amo. Això de què per ésser amo, es tingui d'ésser guenyo, o ja no solament guenyo, sinó orb per no veure les coses que passen i que passaran, no ens fa gaire feliç. Si Santa Llúcia gloriosa fes el miracle de què guanyéssim vista, de què hi poguéssim llucar una mica més, li estimariem molt.

Si ens allarguéssim la vista, fins podríem celebrar-ho millor aquest Nadal. Ja fa massa temps que l'esperem un miracle, un miracle que encara que només sigui un miracle, un miracle baratet, de saldo, de liquidació per fi de temporada... Ja fa massa temps que som orbs. Santa Llúcia, doneu-nos un miracle, un miracle! Que s'acabin els

guenyos. Potser uns quants orbs repartint garrotades, garrotades d'orb, ho farien millor que aquells que miren malament, que aquells que tenen els ulls atravesats. Apa, Santa Llúcia, decideixi's aviadet, que s'acosta Nadal i voldríem passar-lo millor que els altres.

Que ja fa massa temps que no es parla de pavo. I a casa, això de parlar del pavo, ens recorda molts bons temps. Ai, Senyor!

FRANCESC MADRID.

EL CAMPIO DE BOXA I L'ART

El campió mundial de boxa, en saber que Bernard Shaw havia guanyat el Premi Nobel de literatura de 1925, ha sollicitat del gran escriptor irlandès que li dediqués tres o quatre minuts—només tres o quatre minuts d'audiència—. El campió de boxa anirà dels Estats Units d'Amèrica a Anglaterra per a veure aquests breus minuts a Shaw, i se n'entornarà al seu país.

Veus ací un exemple per tots els professionals o *amateurs* de l'esport catalans i, sobretot, de tots els aficionats. El desig del campió de boxa per a conèixer a Bernard Shaw deu ésser molt gran quan sofreix les molèsties d'un llarg viatge només per a parlar-li breus minuts.

Quin és l'esportman català capaç de sentir, no ja el desig de conèixer un gran artista mundial, sinó d'emocionar-se davant de la seva obra i del seu triomf? Cap!!! Ho diem sense vacillar. I si, per casualitat—que no serà—, el dia de demà en sortís un, el nombrosíssim públic admirador seu, li diria que és boig.

Nosaltres donem la importància que té a l'esport; però no més. L'esport és necessari per la salut física i, ben reglamentat, pot ésser molt útil al desenrotllament intel·lectual; altrament, és un espectacle frívol que és molt decoratiu, i és la millor distracció pels homes treballadors. Però està lluny, molt lluny, d'ésser la cosa més important del món. Al costat de l'art, de la ciència i de moltes altres coses, l'esport hi fa un mal paper.

Per això felicitem corallment al campió mundial de boxa, perquè és un home que coneix el punt just de la importància de l'esport.

VERMELL I GROC

L'Ajuntament acordà treure els draps barrats que hi havia al Saló de Cent. Els tregueren.

Ara s'ha acordat que aquests tapissos servissin per a decorar altres sales de l'Ajuntament. La part vermella servirà per tapissar l'avant-despatx de l'alcaldia; la part groga, algun altre despatx.

UNA OPINIO MES

Hem passat unes hores a Vilanova i Geltrú. Han estat unes hores de les més agradoses de la nostra vida.

En aquesta blanca vila pescadora—un mar i un cel que enamora—hi hem fet un descobriment: en el món encara queda simpatia.

Jà en començàvem a dubtar d'això. En les grans ciutats la simpatia no abunda massa. I si abunda, un no se n'adona. Ara que s'està discutint aquest plet de Catalunya-ciutat, tan interessant, convé parlar-ne.

Naturalment, la ciutat ens ha resultat sempre més digna de la majúscula. La ciutat és una font de cultura, de civilització, de moralitat. De moralitat, sí, senyors, encara que no ho sembli. Del camp, gràcies a la labor d'uns quants pobres literats, baixos de sostre, se n'ha fet un cromo poca-solta i cursi: l'aplec, la barretina, la mossa de l'hostal, la pastoreta i el pastoret, i tota la resta de requincalla retòrica dels poetes de bosc.

I no és això el camp. Ni s'hi assembla de bon tros. Ni ganes.

En els pobles de Catalunya hi ha quelcom més que la barretina i el flabiol. En pobles com Granollers—que és la simpatia feta poble—, hi hem trobat una fulla setmanal que vibra amb tots els moviments d'art de la capital; un Orfeó excel·lent i un mestre més excel·lent encara; un afany per gaudir de tots els espectacles i festes interessants: les grans companyies dramàtiques, els grans músics...

Aquí a Vilanova i Geltrú hi hem vist un "Gremi de Pescadors" magnífic de debò; un Orfeó i un mestre notables; uns joves que, en lloc de fer la bèstia dedicant-se a la cossa i la clatellada, llegeixen el més interessant, el més bell que en teatre, literatura i filosofia hi ha; una Agrupació, "Sempre Avant", que representa les millors obres del nostre teatre, aquelles que, per massa bones, no es representen en els teatres oficials.

Aquests joves tenen una fe, un entusiasme i una intel·ligència que no farien pas cap mal paper a la Ciutat.

VIRAI.

EL NUMERO 3.000 DE "LA CAMPANA DE GRÀCIA"

El número de demà de "La Campana de Gràcia" és un número d'aconteixement, d'apoteosi, de festa major.

Demà, "La Campana de Gràcia" compleix els seus cinquanta set anys d'existència. Malgrat aquesta més respectable majoria d'edat, es manté tan jove i tan fresca com el dia que va néixer.

El número 3.000 serà, doncs, una cosa grossa. No cal que en fem elogis. Cal només que diguem que hi han col·laborat els millors literaris i dibuixants de la nostra terra: Santiago Rusiñol, Gabriel Alomar, Ignasi Iglesias, Pere corominas, Emili Junoy, Marius Aguilar, Pere Aldavert, Lluís Capdevila, Angel Samblancat, Josep Burgas, Angel Pestaña, Enric Lluelles, J. Roure Torrent, M. Manuel Marinello, Francesc Madrid, Picarol, Opisso, Segrelles, Calsina i altres.

Hi haurà, ademés, infinitat de làmines—les més interessants—, publicades en "La Campana de Gràcia" durant els seus 57 anys d'existència. Els retrats dels homes de "La Campana de Gràcia", des de la seva fundació fins als nostres dies. Gran nombre de pàgines en color.

I tot això, senyors—tot això que és la història de la vida política i social d'Espanya des de 1870—, valdrà SEIXANTA CENTIMS

Valdria molt més, però ho donarem a aquest preu miserable, perquè els nostres llegidors es mereixen tots els sacrificis.

Compreu demà el número 3.000 de "La Campana de Gràcia"!

LA LOTERIA

No acostumem a jugar a la loteria, però ens han atracat tant i tant oferint-nos bitllets, que no hem tingut més remei que comprar-los. Juguem en dotze números diferents. I estem segurs que treurem. Fins ara no n'havíem adquirit mai cap perquè no hi creïem. Ara que en tenim, no dubtem en la nostra sort en el joc. Ja ho crec, que treurem!

Tenim ja fets els nostres plans per a esmerçar els diners. Primerament, farem un gran número extraordinari per a fer-ne participar als lectors. Després, comprarem una illa, si pot ésser a Europa millor, i hi anirem a viure. El que ens resti, serà per a passarnos-la bé fins a la mort.

Ens preguntareu perquè volem comprar-nos la illa. Es molt senzill. Es evident que tothom està sempre content. I els homes inquietos com nosaltres generalment, ximplers de nosaltres, estem més descontents quan estem millor. Ara que al món hi ha pau per tot—qui és que parla de possibilitats de guerra?—i que gaudim un Govern tan excel·lent que ha dut la tranquil·litat al país, és quan sentim més les ganes de moviments i inquietuds. Volem la illa, doncs, per a poder fugir la calma i entregar-nos a la brega. Allà, gastarem els diners en lluites polítiques, eleccions, obres que seran de mala administració, etc. etcètera, i això, per nosaltres, serà el passar-nos-la bé.

No compartiu el nostre criteri? No ens enteneu? Vosaltres mateixos!

I amb la mateixa sinceritat que us hem explicat els nostres plans, us desitgem que tots, absolutament tots els lectors tregueu també la rifa. Veïam qui serà el que voldrà venir a viure a la nostra illa. Ens convé saber-ho per adquirir-la més o menys gran.

A L'AMADA

Quan miro els llavis teus, plens de pintures,
l'enveja deixondeix mon esperit
i vibra, vibra enfront del maquillatge
que té la sort de raure en tan dolç llit.

Voldria permanèixer sempre, sempre,
entre aquelles mordasses d'ardent foc
i, com els coloretts, fina-hi la vida
absorbida per elles poc a poc...

V. C.

Calma

N.º 3.000

DE

**LA CAMPANA
DE GRÀCIA**

57 ANYS DE VIDA

**Demà, dissabte, es
posarà a la venda**

NUMERO

3.000

**I si no es donen pressa a comprar-lo, es quedaran sense, perquè
s'esgotarà a la mitja hora!**

XERRAMEQUE ARTI TÍPVE

TREMP, OLIS I AQUAREL·LES

Surto de la "Sala Parés" i no sé pas on sóc. Acabo de veure l'exposició de pintures i dibuixos d'en Josep Tagores i confesso que el cap em roda. El món de la pintura d'en Tagores és un altre ben poc conegut; ell es veu que s'hi troba com a cal sogre, però el pobret que hi entra de cop i volta, no sap pas per quins mars navega, en veure aquelles coloraines terrosses, aquelles figures esblanqueïdes, agegantades, aquells paisatges grisencs, borrosos, sense termes... i malgrat tot això, el talent de l'artista traspua per les seves obres i es fa patent en la correcció del dibuix, en l'agrupament de les imatges, en l'esforç personal, en la recerca d'una originalitat inconfundible. Qui negarà que *Al peu de la muntanya*, *Pescadorets* i *Tres nus* són tres veritables quadros? Qui deixarà de reconèixer que *La verema* és una tela d'una gran valentia.

Però, malgrat això que diem, cal confessar que l'art d'en Togores, en general, no marxa pas pel camí de la popularitat; és un art de concentració, d'exentricitat, de sectarisme que no penso pas faci gaires prosèlits en terres llevantines.

En canvi, la pintura de J. Castellanas és el pol oposat a la de Togores; aquest artista es deixa enlluernar per les coloracions llampants i calentes, i tant com aquell rebaixa el diapasó de por d'ésser estrident, aquest l'aixeca tement resultar feble, cosa que fa que sovint fugi de la pintura estricta per a acostar-se a la purament decorativa. Sovint, també, però, sap recordar-se de que té ànima de paisatgista i produeix teles ben compostes i interessants, com les dues dels *Molins de Manacor* i *El cornadó*, de Sóller, molt encertat en la visió del cim de la muntanya.

Castellanas ens ha portat un record de la profitosa excursió per terres d'Amèrica; la tela *Jardí de Chapultepec*, la qual és una bella mostra dels avenços que ha fet aquest jove pintor de talent i voluntat.

Al costat dels dos artistes esmentats, l'Agustí Baiges devé un clàssic com una casa, sobretot, amb els seus impecables dibuixos a la ploma i amb els seus nus de dona, d'un barroquisme exquisit. Baiges coneix la figura i sap donar vida i expressió a les testes, cosa lloable en els nostres temps: altrament, quan pinta, no deixa mai de dibuixar com un home... que en sap molt, si bé usa unes tonalitats una mica massa calentes; ei!, per al nostre gust; ara, de grapa per pintar, no n'hi manca pas.

Sortint de la "Sala Parés" i entrant a les "Galeries Dalmau", ens trobem amb dos pintors més: Heliús Gómez, dedicat a la aquarella jeroglífica, i Agustí Ferrer, que maneja el tremp i l'oli sense por de cap mena.

Heliús Gómez és un esquerrà de primera; fa estudis de dinàmica i retrats i visions de paisatge amb una orientació cubista i amb moltes despeses de color. Quan no sigui tan exagerat, penso que farà coses maques.

L'Agustí Ferrer és ja un gran pintor; el seu gran quadro, *Fira nadalenca*, està ben construït, té ambient propi i adquireix molt de relleu en el primer terme: la coloració és parca, però no pas pobra de valors, i la composició revela gust en el seu autor i un lloable decantament cap a la pintura clàssica, que, al meu entendre, té d'ésser l'ànima de la moderna. Una millor presentació

d'aquesta obra interessant, faria reixir com es mereixen les seves valors positives. El retrat de nen, dintre la mateixa tònica, molt ben enfocat, i els estudis al tremp, nerviosos i justos en llur abaretament, força interessants també.

Una novetat ens ofereix l'Agustí Ferrer: la seva ceràmica casolana d'una decoració típica i personal alhora.

A "La Pinacoteca" exposició d'aquarel·les de Myrbach, el simpàtic artista austriac aclimatat entre nosaltres i convertit en un bon interpretador de les nostres escenes de carrer i dels nostres tipus característics.

Myrbach, just en el dibuix, pulcre en l'ús dels colors i observador com pocs, sap sorprendre la vida ciutadana, caçant al vol els assumptes que després ens presenta bellament compostos i harmonitzats de valors: *Mercat del Born a la matinada*, les tres notes del *Passeig de Gràcia* i *L'esmorzar de l'obrero*, són formoses aquarel·les que donen elles soles patent de pintor.

C. ARBO.

LA RIFA

El dia 22 d'aquest mes es celebrarà a Madrid la gran rifa. En tot Espanya, fins que arriba aquest dia hi ha gran expectació per saber qui o quins seran els agraciats mortals que els hi tocarà la grossa. L'afany del diner fa moure a la gent durant els dies que precedeixen a treure la rifa amb més febre que mai. Per l'enveja de què tregui un de la família, un amic, un conegut, tothom vol posar en els números dels altres, fins els que mai hi juguen, per aquesta rifa també hi posen, tots amb l'afany de treure la grossa, tots amb l'afany del diner, com si el diner hagués d'ésser la solució de tots els problemes de la vida. Mes, jo voldria que em diguessin el bé que ha fet cap any, o el que ha portat en benefici seu o del pròxim, un dels que han tret la grossa. Si la treu un d'aquests que es passen la vida darrera les rifles esperant el dia de treure, aquests que només tenen aquesta dèria, el dia que tenen la dissort de què els hi toqui, l'alegria els trastoca, hi van a parar la majoria d'ells a un asil de dementats. Si la treu un que tota la vida s'ha arrossegat per la misèria, el diner el fa orgullós i quan pot manar és pitjor que aquells a qui fins ara havia criticat. Si la treu un d'aquests que es passen la vida en l'ociositat i el vici, és quan la rifa fa més mal. En veure's tantes pessetes juntes no pensen en res més que en anar de disbauxa en disbauxa. Més d'una virtut cau pel poder magnètic del diner, fins que la bota de Sant Farriol s'acaba i aleshores, acostumats a tenir a diners, per a obtenir-los, es quan roben i quan maten.

Heus aquí el que porta molts anys el treure la grossa: un boig, un dèspota o una desferra que no s'aixecarà mai més del fang en què el diner obtingut sense suor l'ha fet rebolcar-se.

JOSEP ROSSELL.

PLANAS DE TAVERNE ES MORT

Ha mort l'escriptor Lluís Planas de Taverne. Havia estat redactor i col·laborador d'"El Noticiero Universal", "El Liberal" i "La Tribuna". Havia escrit algunes notables obres teatrals.

Descansi en pau.

PROXIMA GUERRA?

La gestió de Mussolini comença essent una cosa heroica—heroicitat útil o inútil, fecunda o infecunda, bella o repugnant, no volem discutir-ho—i de dia en dia anà degenerant més i més. Ara, quan ja s'ha arribat al més profund de la pendent, la seva actuació és bel·licosament provocativa i alarmant.

... Els soldats del "fascio" provoquen sense miraments i Mussolini els ha fet jurar que el seguirien sempre i que era la seva aspiració tornar a la creació de l'antic imperi romà. No és això la més gran amenaça que ha registrat la història?... en la història contemporània cal reconèixer que ningú, ni Napoleó ni el Kaiser, havia parlat des de bon començament com ha parlat ell.

Què hi haurà de cert de tot això? Probablement, res; probablement, tot se n'anirà en paraules. Però la gran amenaça subsisteix, el perill és evident.

Hi ha una cosa que encara fa més por, no obstant no ésser una amenaça tan greu: els conflictes italo-francesos. Itàlia ha hostilitzat França de tal manera, que si França no estés esgotada de la guerra europea, ja s'hauria arribat a la guerra. La hostilització és tan enorme, però, que es creu que la guerra és molt possible i potser fins i tot probable. La provocació feixista envers França és sorda i s'adiu amb la més fina política — mireu sinó el cas de l'agent secret Ricciotti Garibaldi—; França està esgotada de la guerra anterior, però s'arriba a un punt que la dignitat fa oblidar la lassitud. A hores d'ara, la frontera franco-italiana està plena de tropes franceses a l'aguait.

Com acabarà? Com a pacifistes convençuts desitgem a pau, però ens fem càrrec de l'actitud francesa. La guerra és més segura que no pas problemàtica.

Què passarà, si arriba? Gairebé tot el món està cansat de la política feixista; molts països ho han exterioritzat. Turquia ha mobilitzat tropes en actitud de defensa en cas de realitzar-se les paraules de Mussolini; els grecs i els anglesos estan ofesos per les agressions de soldats feixistes; Iugoslàvia ha vist maltractats diputats seus i el seu Govern ha dimitit davant el conveni italo-albanès, i ben recentment ha protestat amb tota l'energia que posseeix un Estat per l'actitud feixista; Àustria no ha paït encara que Itàlia s'hagi quedat amb territoris que eren seus; els Estats Units d'Amèrica també estan molestats per la manera com són tractats a Itàlia els turistes ianquis.

BONS PROPOSITS

- Si em toca la grossa em donaré a la bona vida.
- I què faràs?
- Enlloc de seure, jauré.

Si la guerra entre França i Itàlia es declarés, temem que seria una nova guerra europea, potser més gran que l'anterior. El cas, doncs, és dels més greus que hi puguin haver.

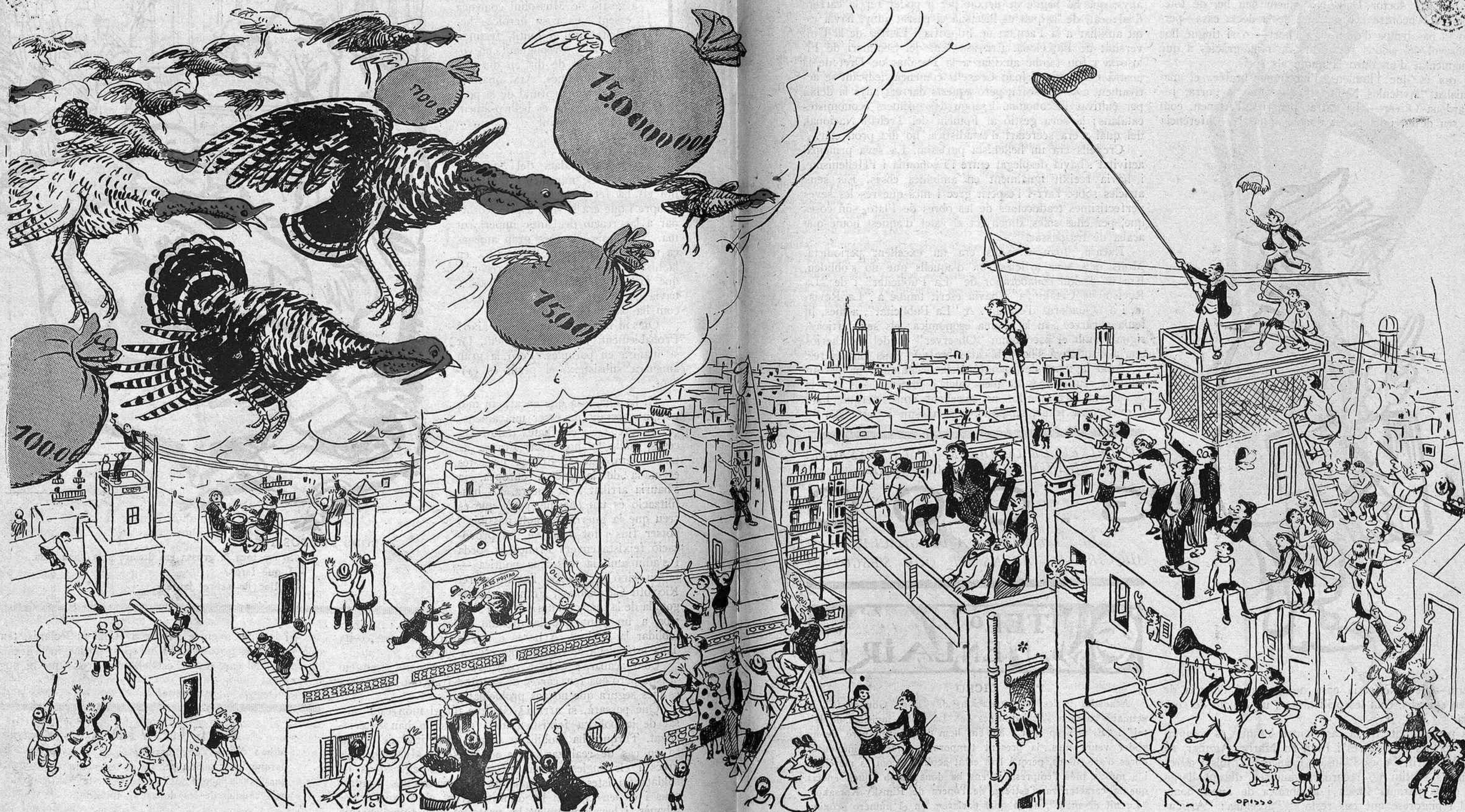
GUSPIRA

M'han dit, per degradar-te,
perquè fos repulsiu per mi el teu nom,
que hauria pogut fàcilment trobar-te
pels camins de les dones de tothom...

Si això és una senyal de malenyança,
no hi crec, perquè al conèixer el teu cor
comprenc que el que així pensa molt s'enganya,
perquè en tu la bondat és un tresor.

VICTOR CANIGO.

EL SOMNI DE LA INNOCENCIA

Ara ve! Ara! Ara ve! Ara... Ara... Ara sí que serem feliços!

«ARTICULOS NUMERADOS» A L'ATENEU BARCELONÈS

O sigui a l'hort de l'Ateneu, on hi ha aquella palmera que llença una ombra sagrada sobre la tertúlia del doctor Dalí. No sabem ben bé, de totes maneres, si l'encontre fou a l'hort de la docta casa—perquè no fa pas temps d'estar-se a l'hort— o si tingué lloc en qualsevol dels salons restaurats de nou, gràcies a que han augmentat d'un duro la quota als socis.

El cas és que l'immens, l'incommensurable, el mai prou alabat "Artículos Numerados"—sense la gorra, Josep Cardona Oliver—, ha entrat per fi a l'Ateneu, com era el seu desig, i ha pogut donar, si no la conferència

completa—que això seria cosa de mesos, i l'hauria de donar en episodis, com les pel·lícules—, un conato de conferència.

Les personalitats de la casa, entre les que es comptaven els doctors Borralleres i Dalí, en Marius Aguilar, en Camps Margarit, López Llausàs, Francesc Pujols i altres quals noms sentim no recordar, gaudiren durant llarga estona de la paraula fluida i algebràica de l'únic home original i pintoresc que ens resta a Barcelona: "Artículos Numerados", sense la gorra, Josep Cardona Oliver.

Creiem que no es pot passar en silenci semblant acon-teixement i per això li donem publicitat, desitjant a la docta casa i a "Artículos Numerados"—sota la gorra Josep Cardona Oliver—moltes felicitats, ara que ve Nadal.

EN JOAN CREXELLS

En plena joventut, víctima d'una greu i llarga malaltia, ha mort en Joan Crexells.

Joan Crexells era doctor en Filosofia i Lletres, Pèrit mercantil i advocat. Fins fa ben poc, escassament dos anys, que ho hagué de deixar per a poder fer la carrera d'advocat, de la qual es llicencià el passat juny, havia estat auxiliar a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona. Era assistent del Seminari de Filosofia i fou també auxiliar a la Facultat de Dret de la nostra Universitat. Joan Crexells començà dedicant-se activament a la Filosofia, però aquests darrers anys la deixà per cultivar l'Economia. Era un dels primers economistes catalans; la seva gestió al Foment del Treball Nacional, del qual n'era secretari d'estadística, ho diu prou clar.

Crexells era un hellenista puríssim. La seva principal activitat s'havia desplegat entre l'Economia i l'Hellenisme. i havia reeixit igualment en ambdues coses. Els seus articles sobre l'art i l'esperit grec i més que res les seves perfectíssimes traduccions de les obres de Plató, són coses que, per elles soles, diuen tot el valer d'aquest home que acaba de traspasar.

Encara, Joan Crexells era un excellent periodista. Molts dels seus articles són d'aquells que no s'obliden. Era un assidu col·laborador de "La Publicitat" i de "La Revista de Catalunya"; havia escrit també a "La Revista", i a "Quaderns d'estudi". A "La Publicitat", a més, hi tenia a càrrec seu la pàgina econòmica; els seus articles, signats amb el pseudònim "Observer" és del més seriós que a Catalunya s'ha publicat sobre qüestions financeres.

Amb la mort de Joan Crexells, Catalunya ha perdut un dels seus homes de més valer i empena. Els que el coneixiem, hem perdut un excellent amic, perquè Joan Crexells era franc, simpàtic, cordialíssim i optimista.

NO DEIXEU DE COMPRAR, DEMA, DISSABTE,
EL NUMERO EXTRAORDINARI

3 . 0 0 0 0

DE "LA CAMPANA DE GRACIA"

ADQUIRIU-LO ABANS DE QUE S'ESGOTI!!!

LICEO

Acabades ja les representacions de "Boris Goudonoff", la setmana passada s'acabaren les de "La ciutat invisible de Kitej" i "El príncep Igor". No ens hem de plànyer, però, de no poder veure més, la present temporada, aquestes immenses obres d'art russes, perquè han estat acollides com es mereixen i a més a més l'empresa ja ens ha donat, amb aquell encert que la caracteritza, l'estrena de l'òpera de Rimsky-Korsakov, "La nit de maig", de la qual parlarem en el número pròxim. Amb la darrera representació de "La ciutat invisible de Kitej" s'acomiadaren del nostre públic els grans artistes russos Jacoleva i Possemkowsky.

Dimarts es reposà la gran obra de Wagner, "Lohengrin". Dimecres, "La nit de maig".

No hem de parlar de "Lohengrin", aquest gran monument de l'art musical. Amb l'obra debutà el baríton Apollo Granfont, que és un artista de debò. Fleta s'encarregà de "Lohengrin"; fou el Fleta de sempre, que s'adiu ben poc amb el geni de Wagner. La gent, però omplena el teatre, i aquell dia veiérem una de les vetllades més lluides del "Liceo". Granfont estigué molt pel damunt de Fleta. En el cartell es digué que amb la reposició de "Lohengrin" Fleta cantava per penúltima vegada aquesta temporada.

Com hem dit abans, la setmana vinent parlarem de "La nit de maig".

S'anuncia per a ben aviat la presentació de la il·lustre diva Gilda della Rizza i del cèlebre tenor Giuseppe Hislop.

NOVEDADES

Avui s'estrena "La llar apagada", del gran Ignasi Iglesias. Ignasi Iglesias és un dels autors catalans de més glòries historial.

"Les garces", "Els vells", "La Mare eterna", són obres que honoren un teatre. Així esperem que ho sigui, també, "La llar apagada".

Allunyat tant temps del teatre, aquesta estrena ha despertat un gran interès entre els amants del nostre teatre. Això és natural: autors de la categoria d'Ignasi Iglesias no es prodiguen com els Muñoz Seca, per exemple.

Desitgem que "La llar apagada"—obra que, els que la coneixen, diuen que és intensa i bella—, sigui un èxit, un gran èxit del teatre català.

APOLO

Cada dia entra més en el públic "L'obstacle", la bella comèdia dramàtica d'en Lluelles. Nosaltres n'estem força contents d'això, perquè significa en el públic un bon gust i una cultura gens comuns.

Veritablement, "L'obstacle" és un obra digna de veure's i admirar-se. Com digna d'admirar-se és la labor dels actors de l'"Apolo".

El passat dia de Santa Llúcia s'estrenà un apropòsit en un acte titulat "Santa Llúcia gloriosa", signat pels germans Fernández Burgas.

Aquests senyors són nous en el teatre. Això podria fer perdonar en ells inèxperiències pròpies en tot autor jove. Però, desgraciadament, en "Santa Llúcia gloriosa", hi ha quelcom pitjor que inèxperiència: hi ha una manca absoluta de disposicions dramàtiques.

TIVOLI

Ha debutat una companyia de revistes, en la qual hi figura l'Eduard Marcen, actor d'una certa solvència en el gènere líric.

Aquesta companyia ha estrenat una cosa titulada "Yo me caso con usted". I diem una cosa, perquè, en realitat, no sabem a quin gènere pertany aquesta cosa en la que han col·laborat un grupat de senyors de Madrid.

Francament, en la col·laboració d'aquests senyors de Madrid—va venir un vagó carregat d'autors—, no hi brilla excessivament l'enginy.

La música i la lletra son poqueta cosa. En canvi, les noies que hi surten—molt boniques per cert—ja són una cosa més "sèria" i dona gust de veure-les. El que de debò va tenir un gran èxit fou un vedell que pren part en la interpretació. Si es desquiden, salta al pati de butaques a empaïtar una senyora que anava vestida de vermell.

GOYA

"La opinión de los demás" és una comèdia del fill d'en

ROSETA RODRIGO

la gentil "vedette" del "Cómico", que ha celebrat amb gran èxit la funció de benefici!

Luca de Tena, una comèdia dolenta del fill d'en Luca de Tena.

Totes les comèdies d'aquest senyor ens han fet el mateix efecte: un pèssim efecte. Ni amb "Las canas de don Juan", ni amb "La condesa Maria", ni amb les altres comèdies qual títol no recordem, ha lograt fer-se aquest senyor una personalitat: fins ara segueix essent "el fill d'en Luca de Tena". Mala senyal per a un autor dramàtic.

"La opinión de los demás" que, naturalment, no ha tingut èxit, no ens ha defraudat pas: del fill d'en Luca de Tena autor dramàtic, no n'hem esperat mai gran cosa.

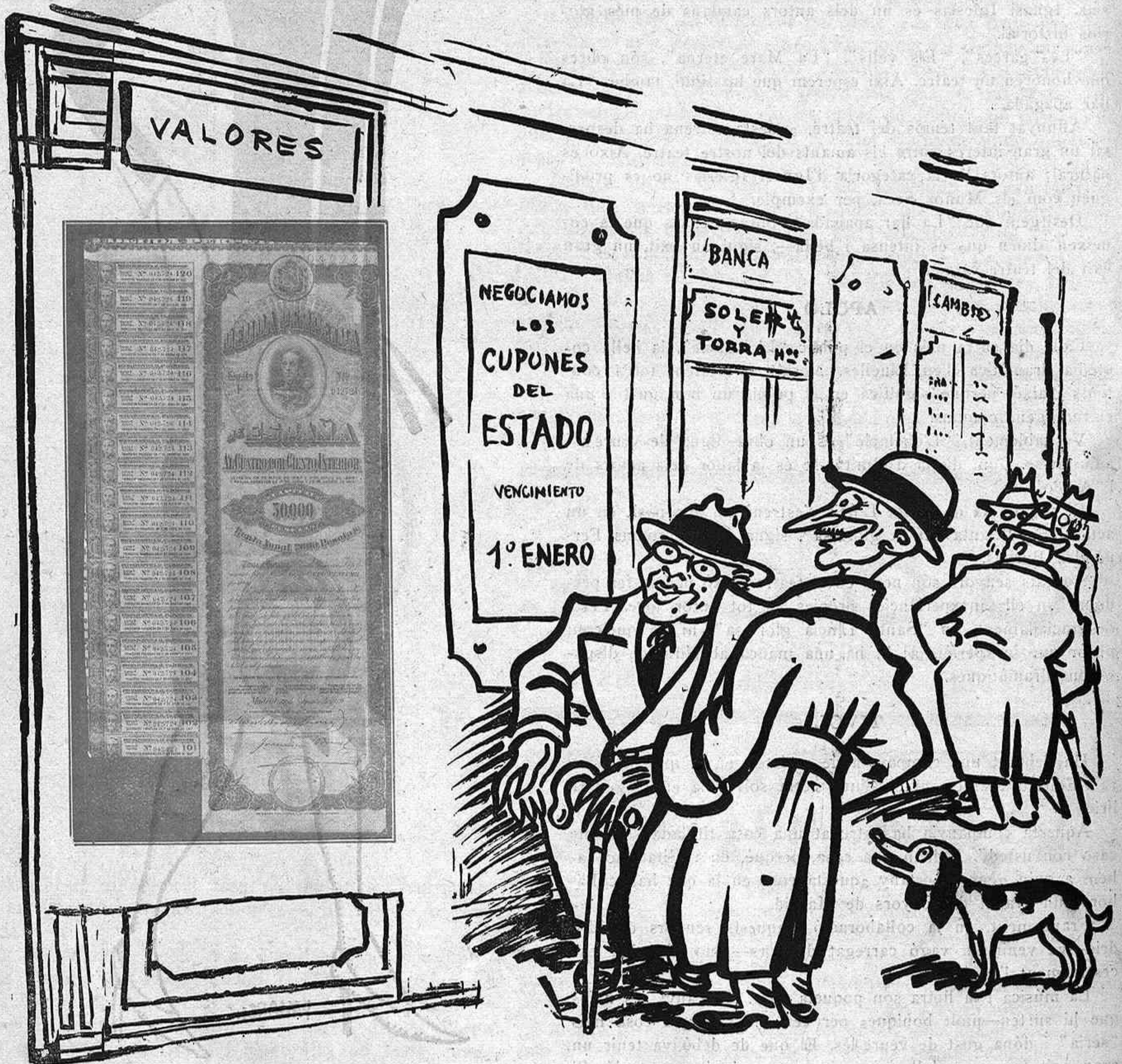
ELDORADO

En aquest teatre ha debutat el tenor Bastida—suposem que no serà el popular camiser—, que, segons diuen, ve d'Amèrica. A Amèrica potser agradaria aquest tenor. Aquí, el seu debut ha passat sense pena ni glòria.

En Joan Barrabés és un altre tenor que també ha debutat en aquest teatre. Aquest ja ens ha fet millor impressió.

En Barrabés, a més d'una veu i d'una escola de cant que van molt alhora, és un actor molt discret i entonat. En Barrabés anirà lluny.

BOB.

Estan molt de broma aquests senyors! Miri que pintar-nos a l'oli una làmina de cinquanta mil peles!...

—Bé, ja veurà, senyor Benet, encara gràcies, en el temps que correm es de la única manera que en podem veure alguna.

FUTBOL

Suposem que us haureu enterat de la gran tragèdia del diumenge passat. Pobre "Barcelona"!

Nosaltres ho vèiem i ens feia llàstima; mireu que perdre amb l'"Espanyol", n'hi ha per tirar-ho tot al foc.

Qui més llàstima ens va fer, fou el pobre públic, que en va passar de totes: de verdes i de madures. Però, vaja, més de verdes que de madures.

Quan va començar el partit o tragèdia—com vulgüeu—, no va tardar ni un minut en veure's onze mil cares llargues i més d'una veu que deia: —"Ja hi som! Tingues compte Sami, que Zamora se't menjarà la punta de la sabata! No t'hi capfiquis, no! No sé perquè no l'han de fer jugar en el reserva quan s'ho fa amb l'"Espanyol"!"

Però totes aquestes exclamacions eren endebades; els "goals" contra el "Barcelona" anaven venint amb una facilitat extraordinària i això feia desesperar encara més al "bon" aficionat.

Va venir el descans, i els comentaris tots, si fa o no fa, venien a ésser el mateix: "Ara veuràs una bona actuació del nostre equip i encara guanyarem. No et càpiga dubte; no veus que fins ara només han fet que donar peixet? Fins Samitier farà un "goal a Zamora; ja veieu si és gros, però, serà així!"

I vingué el segon mig temps, i al quart just, ja veieu unes cares rialleres i uns gests com volguent dir: "Aquí som nosaltres". I és que el "Barcelona" havia fet un "goal" i després un altre i... res més. Es dir, sí, un altre "goal" de l'"Espanyol" i unes cares llargues.

Però la cosa no podia quedar així; mancava una cosa sensacional, una cosa que fos un veritable epílec. I vingué; un "penalty", que va omplir d'entusiasme al barcelonista que ja veia l'empat. Ningú no s'entenia: un que el tirés Planas, un altre que Sagi, un altre que Sastre, etc., etc.

Ni aquesta esperança els valgué: la pilota va passar per allí als cinc metres de la porta i es va acabar la tragèdia.

El calvari que degué passar el pobre barcelonista prou que ens el pensem.

Ara, del que els passà o les conseqüències que aquest disgust els proporcionà, que cadascú s'ho imagini.

Fins ens varen dir que al "Barcelona" s'havien posat dol i tot; a hores d'ara, però, ja regna la més gran de les conformacions.

Val més així.

Els altres partits varen anar com una seda: l'"Europa" guanyà al "Gràcia"; el "Sabadell" al "Sans" i el "Badalona i el

Terarssa", com que no varen voler-se fer mal, varen adoptar per a fer un empat honorós.

Menys mal que encara hi ha qui és moderat; del contrari, no sabem pas on arribaríem.

TENNIS

La febre que hi havia per veure com acabava el tan disputat Campionat de Catalunya, va acabar com ningú s'esperava.

Els "trunfos" aquesta vegada varen ésser Juanico-Flaquer, i, és clar, fins bufetades hi havia per a poder-los veure barallar amb les respectives raquetes.

Però, oh, dissort!!! Juanico a perdre i Flaquer va guanyar; el primer va deixar el títol i el segon el va agafar.

Tanmateix tot són sorpreses, en aquest món.

No hi ha més: resignació!

TEIXI.

A LA FIRA D'ENGUANY

—Dongui'm un angelet d'aquests de quatre ales per al pessebre.

La situació de Romania és molt enredada. Tota la família imperial està dividida i cadascú vol que governi una persona distinta. Sembla que tot acabarà amb el regnat del príncep Carol, fill del rei que ha abdicat la corona i que està renyit amb el seu pare.

✱

Perquè el govern bolxevic de Cantón no reconeix la Societat de Nacions, el govern oficial de Xina s'ha separat de la dita Societat de Nacions.

Mireu, doncs, si té importància el govern de Cantón!

✱

Stressemann no vol anar a Roma a signar el tractat italo-alemany. Tem que la seva anada fos mal interpretada.

Es evident que Alemanya—malgrat totes les apariències d'amistat—, és mal vista per tot el món, i en canvi, Itàlia, acolliria amb gust la seva aliança. No obstant això, Alemanya no la vol. Mireu, doncs, si Itàlia compta amb amics: àdhuc als més desemparats fa fàstic.

✱

Els feixistes fan pràctiques a la frontera francesa. Per més que Mussolini digui que ell no hi té res que veure, sembla que, en nom seu, es vol provocar una guerra. França s'ha hagut de prevenir.

Sembla que la guerra entre França i Itàlia és inevitable.

Tots els homes de cor del món han de censurar enèrgicament els homes negres del "fascio".

✱

Itàlia i Albània han signat un tractat. Sembla que amaga quelcom, i que el tractat és una aliança militar.

Això ha portat gran enrenou a tot el món. A conseqüència d'aquest tractat han dimitit els governs finlandès i iugoeslau. Per tot Europa es creu seriosament que el tractat pot comprometre la pau dels Balcans. Sèrbia està altament inquieta i creu també que això pot tenir les mateixes conseqüències per l'anexió de Bòsnia i de l'Herzegovina a Àustria l'any 1908. Anglaterra creu que això pot dur un conflicte a la Societat de Nacions.

Aquests italians són capaços d'enutjar tot el món i de desesperar-lo!

✱

A Iugoeslàvia ha dimitit el ministre de Negocis Estrangers senyor Nintxix, i això ha provocat la dimissió de tot el govern.

Enes sembla que s'ho han agafat massa fort.

✱

Aquesta setmana sembla que la situació europea s'ha calmat un xic—no gaire, eh!—. Però, en canvi, a Amèrica hi ha hagut més moviment que mai.

Els rebels de Nicaragua han format, decididament, govern. Aquests rebels són uns homes liberals. Ens alegrem del seu triomf. Mèxic ja l'ha reconegut.

Els Estats Units es mouen arreu per a provocar una guerra o altra. Molt bonic!

✱

El Govern espanyol ha aprovat la creació d'un Institut de Batxillerat a Manresa. Ja calla! De totes maneres, això significa la creació d'un altre centre on enlloc d'ensenyar no s'ensenyava res i a més es maten les possibilitats auto-didàctiques dels alumnes.

La situació xinesa s'agreuja cada dia més. Ningú no sap ni pot preveure el seu desenllaç.

Però, tota la culpa és d'algunes potències estrangeres: Si Anglaterra, Els Estats Units d'Amèrica i el Japó, i ara una mica França no s'haguessin ficat allà on ningú no els demanava i no haguessin tractat la lliure Xina com a país esclau, els xinesos no haurien acabat la paciència i no hauria pasat res de tot això. Els xinesos no han fet més que defensar la seva independència moral i voler venjar l'ultratge greu a la seva dignitat. Però els dos països europeus i l'americà creuen veure en Xina un país inferior, pel sol fet d'ésser de raça groga, i el Japó ha agafat masses fums amb la seva sobtada civilització; el secret de tot és que aquestes quatre potències es fan riques a costa dels xinesos.

✱

Per tot arreu es parla amb gran activitat i es celebren oficials conferències diplomàtiques per al desarmament de les nacions. Temem que el desarmament no vulgui dir una pròxima guerra.

✱

La Societat de Nacions ha acordat protegir la nacionalitat ofesa en cas d'agressió injusta per una altra potència. S'ha descuidat, però, de concretar el punt més important: s'entendrà mai que un Estat és atacat injustament?

✱

Mussolini ha protestat i ha censurat els actes dels feixistes contra els turistes estrangers i contra els consolats. Ens sembla que el que hauria hagut de fer el "Duce" és no donar peu a aquests excessos imperdonables i, ja que s'han fet, castigar-los severament. Tot són parers.

I les entrades de soldats feixistes en territori grec i l'haver llençat al mar la bandera grega i destruït els retrats dels monarques anglesos, no té importància pel "Duce"?

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

QUADERNS BLAUS

LA NOSTRA GENT

Dr. Andreu

Per Joan Minguéz

PREU:

Pessetes 1'50

QUADERNS PUBLICATS:

Santiago Rusiñol Per C. Capdevila, Ptes. 1'50

A. Rovira i Virgili Per C. Capdevila, 1'50

Francesc Cambó Per R. Marquina (esgotat)

Dr. Turró Per B. Samper, Ptes. 1'50

Lluís Millet Per L. Cervera, 1'50

Libreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELÈFON A. 4115

Acaba de posar-se a la venda la nova edició de l'obra d'en

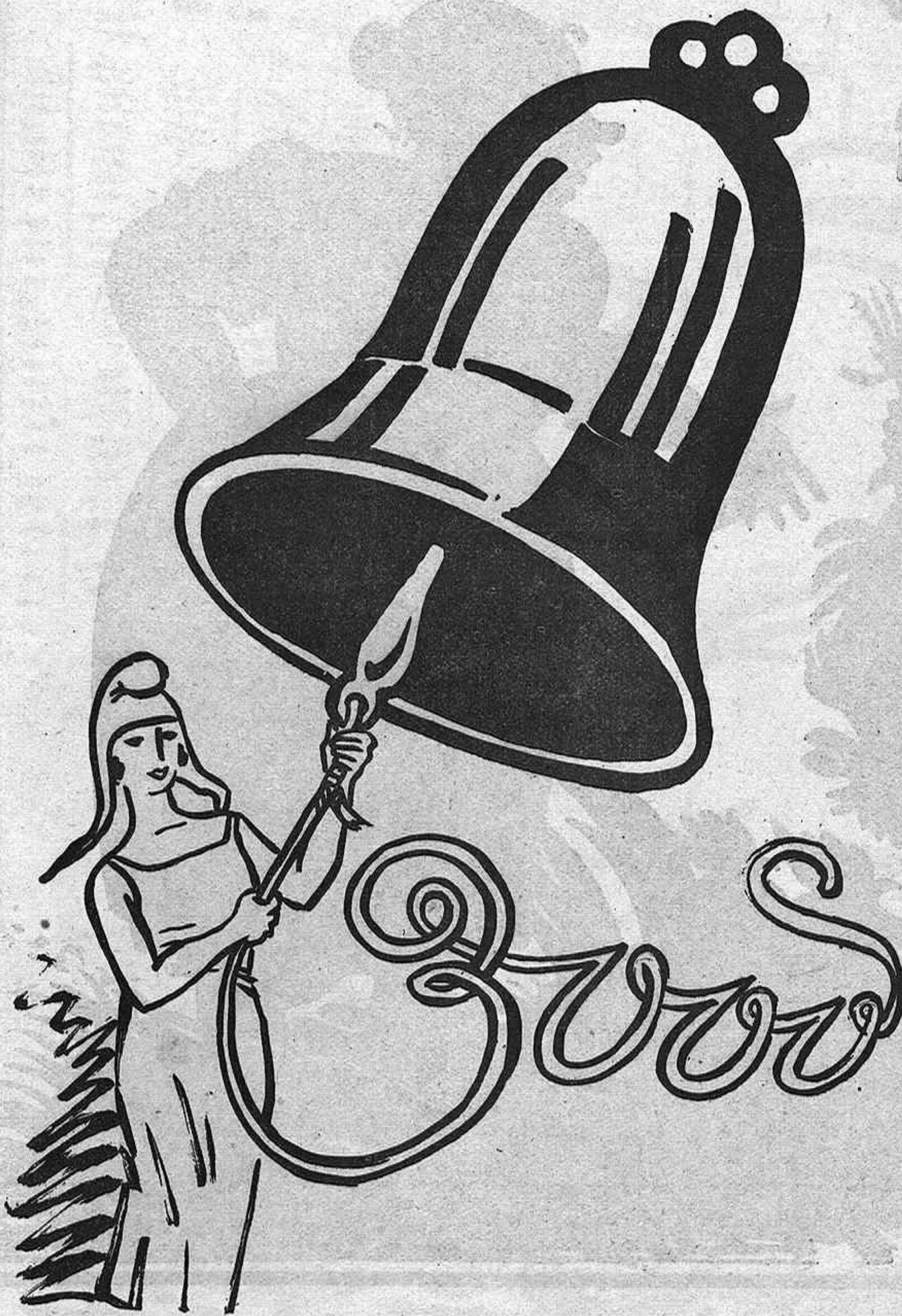
SANTIAGO RUSIÑOL

DEL BORN AL PLATA

Un volum en 8.ª, pessetes 3'50

TALONARIS DE LA RIFA DE NADAL 100 fulles, pessetes 1'00
50 " " " 0'60

DIETARIS-BLOCS Per a l'any
1927

Demà, dissabte

Gran Extraordinari

DE

LA CAMPANA DE GRACIA

amb motiu de la publicació del

N.º 3.000

(57 anys d'existència)

Aquest número 3.000 constarà de 16 planes, escrites per Santiago Rusiñol, Gabriel Alomar, Pere Corominas, Ignasi Iglesias, Rovira i Virgili, Emili Junoy, Marius Aguilar, Pere Aldavert, Josep Burgas, Angel Samblancat, Conrat Roure, Lluís Capdevila, Angel Pestaña, Brauli Solsona, M. Marinelló, J. Roure i Torrent, E. Lluéles, F. Madrid, etc.

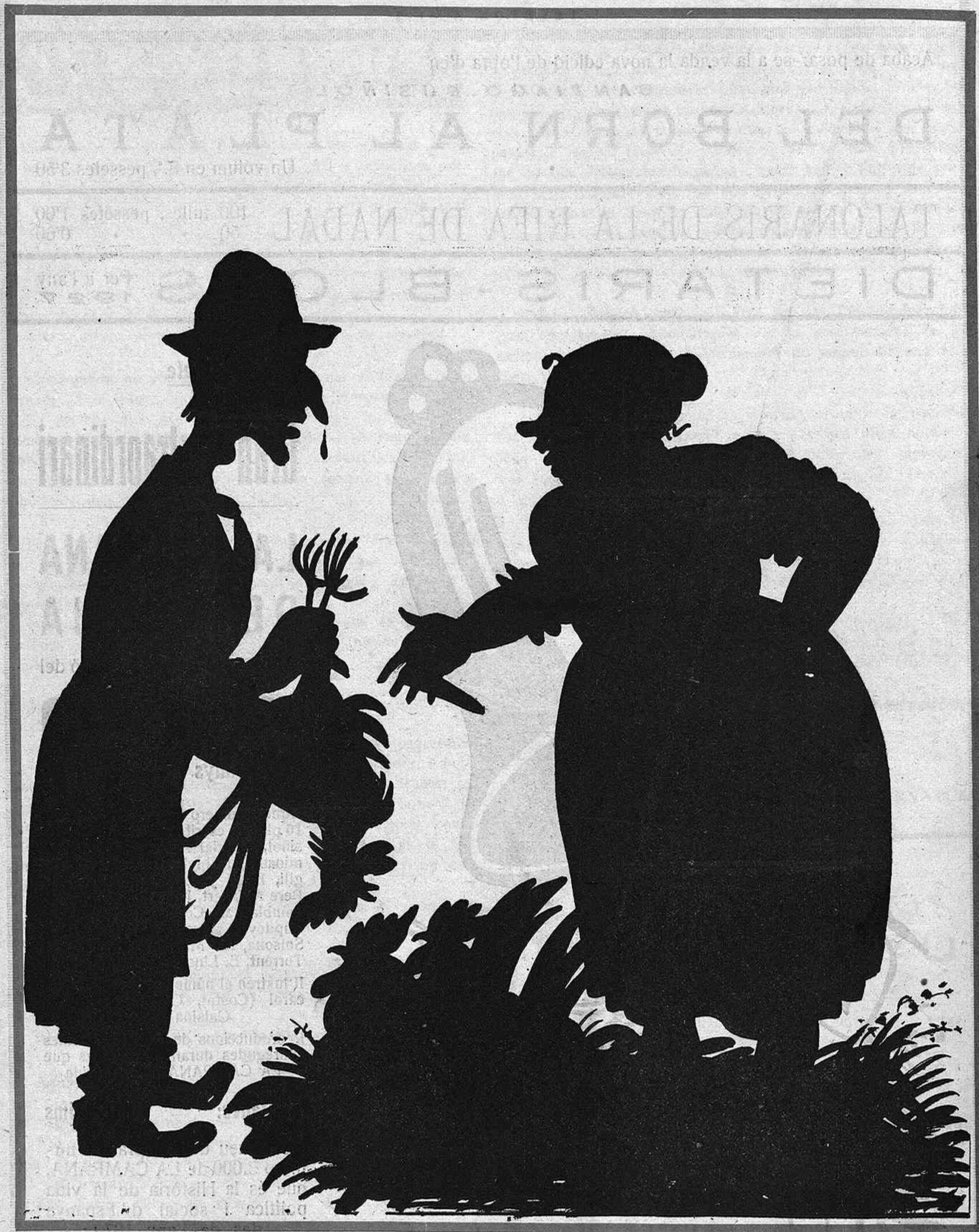
Il·lustren el número 3.000 en Picarol (Costa), Opisso, Segrelles, Calsina i altres

Reproduccions de famoses làmines aparegudes durant els 57 anys que LA CAMPANA porta de vida

16 planes: 60 cèntims

No deixeu de comprar el número 3.000 de LA CAMPANA, que és la Història de la vida política i social d'Espanya des de l'any 1870

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliures del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 50 cèntims per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

A LA FIRA DE GALLS

- Aquest any són molt flacs, els galls.
- Que vol dir que s'ha engreixat gaire vosté?